

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 13311
Tarih: 17.06.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de işsizlik oranları son 5 yılda cumhuriyet tarihinin rekorlarını kırarken işsizlere ödenmesi amacıyla toplanan işsizlik fonunun amaç dışı, haksız, usulsüz ve yasadışı şekilde kullanıldığına dair uygulamalar her geçen dönem artmaktadır. Van’ın Erciş ilçesinde bir paravan şirket aracılığıyla İŞKUR işe alımları, staj programları ve kısa çalışma ödenekleri üzerinden işsizlik fonundan haksız şekilde binlerce kişinin yararlandırıldığı kamuoyuna yansımıştır. Benzer iddialar toplum yararına program işe alımlarında da dönem dönem kamuoyuna yansımış ve işe alma vaadiyle işsiz ve yoksullardan rüşvet ve benzeri alımların yapıldığı iddia edilmiştir. İşsizlik fonunun işsizlere yüzde 30 olan ödenme oranının arttırılması, fondan haksız yapılan ödemelerin önlenmesi, sorumlu kamu görevlileri ve diğer istismarcıların araştırılması ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

GEREKÇE

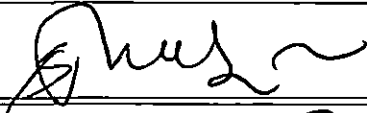
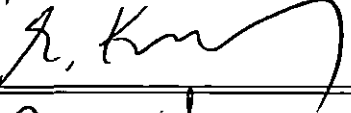
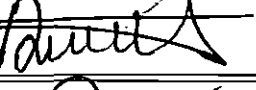
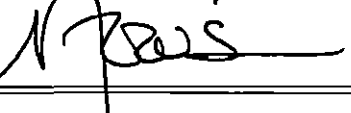
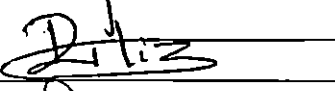
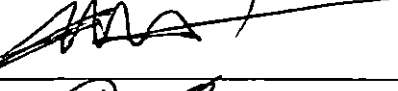
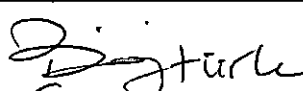
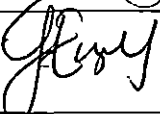
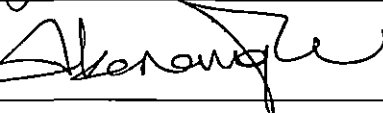
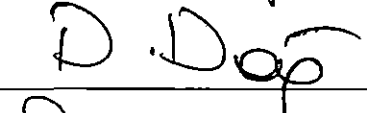
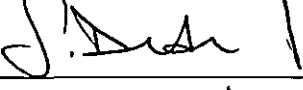
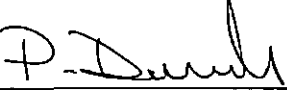
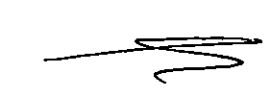
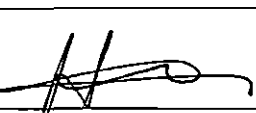
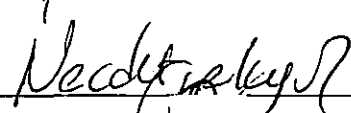
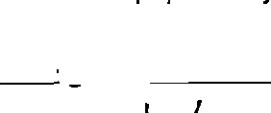
Türkiye’de işsizlik cumhuriyet tarihinde görülmeyen düzeylere yükselmiştir. TÜİK’in açıkladığı verilere göre 15 yaş üzeri olup çalışmak isteyen her üç kişiden biri atıl işgücü kapsamındadır. Koronavirüs, yıllardır devam edegelen ekonomik kriz, verilen destek ve koruyucu sosyal politikaların yetersizliği nedeniyle resmi işsiz sayısı 4-5 milyon bandına yükselmiş ve DISK’in TÜİK verilerini kullanarak yaptığı hesaplama yöntemi ile gerçek işsiz sayısı 10 milyon bandına yaklaşmıştır. 10 milyon işsiz dışında çalışanlarında yarısından fazlası açlık sınırına yakın asgari ücretle çalışmaktadır. Hatta asgari ücretin çok altında ücret alan çalışanların sayısı da milyonlarla ifade edilmektedir. İşgücü ve emek alanındaki sömürü tablosu bu şekilde iken 2019 yılı sonu itibariyle, işçilerin ücretlerinden kesilerek biriken “işsizlik fonun

varlığı" 145 milyar TL'ye yükselmiş ancak bu fondan yapılan harcamalar, işsizlere çok cüzi oranda ulaşmıştır. Yapılan araştırmalar, fondan yapılan her yüz birimlik harcamanın 70'ten fazlasının işsizlere gitmediğini açığa çıkarmıştır. Ayrıca işsizlik fonu Mayıs 2021 dönemi bültenine göre fon varlığı 145 milyar TL'den 90 milyar TL'ye gerilemiştir. Korona virüs etkisiyle bu azalışın devam edeceği de öngörülmektedir.

Yukarıda ifade edilen; "rekor işsizlik ve yoksulluk düzeyi yaşanırken işsiz, esnaf ve yoksullara sunulan desteklerin yetersizliği durumu" işsizlere ve yoksullara yönelik hak ihlallerinin artmasına, iş bulma vaadiyle istismar ve dolandırıcılığın yükselmesine ve benzeri haksızlıklara yol açmaktadır. Van'ın Erciş ilçesinde Ş.Y isimli kişinin kurduğu iddia edilen paravan şirketler üzerinden İŞKUR'un milyonlarca lira dolandırıldığı ifade edilmektedir. Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre konu ile ilgili başlatılan soruşturma kapsamında "binlerce kişinin işe alınmış gibi gösterildiği fakat bu kişilerin işe gitmeden kısmi bir maaş aldığı" ifade edilmektedir. Bir şekilde rüşvet alarak kamu kurumu üzerinden işe alma durumu ve fon kullanıldığı ifade edilmektedir. Aralarında Ş.Y ile birlikte kamu personellerinin de olduğu 2 bin 613 kişinin şüpheli olarak ifadelerine başvurulduğu, bu kapsamda Van'da 30 kişinin gözaltına alındığı kamuoyuna yansımıştır. Paravan şirket yöneticilerinin ve diğer zanlıların İŞKUR üzerinden işe alman kişilerden, mesleki eğitim kurslarına dahil edilenlerden, stajyer olarak işe başlatılanlardan, kısa çalışma ödeneği alanlardan, maaş başına komisyon aldığı tahmin edilmektedir. Kişi başı komisyon aldığı iddia edilen Ş.Y'nin uzun süredir bu faaliyeti sürdürdüğü ileri sürülmektedir.

Söz konusu iddianın benzeri durumlar Erciş dışında başka yerlerde de yaşanıp yaşanmadığı araştırılmalıdır. Bir yanda hiçbir gelir ve destek olmadan yaşamını sürdüren milyonlarca işsiz olduğu gerçeğine karşılık bu şekilde haksız ve usulsüzce kaç kişinin rüşvet vererek, fondan yararlandırıldığı ve bu süreçte fonun kaç milyar TL dolandırıldığı tespit edilmelidir. Bu sistem üzerinden yapılan soruşturma ve yaptırımların kamuoyuna bir araştırma raporu ile sunulması gereklidir. Erciş'te ve diğer yerlerde usulsüz bir şekilde işsizlik fonunun kullanılmasında sorumluluğu olan İŞKUR yöneticileri ve diğer kamu görevlileri hakkında etkili bir soruşturma yapılması için gerekli inisiyatifler ve başvurular yerine getirilmelidir. Bu usulsüz fon kullanımına göz yuman veya süreçte rol alan İŞKUR yöneticileri ve mülki amirlerin ve 1. Derecede yakınlarının mal varlıklarındaki sıra dışı artışların incelenmesi için gerekli süreçler başlatılmalıdır. İşsizler için biriktirilen fondan milyarlarca liranın amaç dışı ve belirli kişi/şirketlerin çıkarına kullanımına göz yumulmamalıdır. Van Erciş'te ortaya çıkan durumun ülke genelinde birçok yerde olabileceği ön kabul olmalı ve gereği yerine getirilmelidir. İşsizlik

fonunun kullanımında usulsüz ve haksız ödemelerin önlemesi için yeni bir çalışma başlatılmalı ve ödemeler sadece işsizlere yapılmalı paravan şirket ve kişilere yapılan ödemeler sonlandırılmalıdır. İşsizlik fonundan son 10 yılda usulsüz yapıldığı tespit edilen tüm ödemeler geri tahsil edilmeli ve sorumlular hakkında gerekli tahkikat yürütülmelidir. Bu kapsamda işsizlik fonu kullanımının adil bir hale dönüştürülmesi, ödemelerin sadece gerçek işsizlere yapılması, haksız ödeme yapan sorumlular hakkında gerekli girişimlerin başlatılması amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TİRYAKİ	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	-	-	-
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	